

ที่ พย ๐๐๑๙.๒/ว ๕๐๗๒

ศาลากลางจังหวัดพะเยา

ถนนพหลโยธิน พย ๕๖๐๐๐

๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง การดำเนินงานโครงการวัด ประชา รัฐ สร้างสุข เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เนื่องในโอกาสสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๘ พรรษา

เรียน นายอำเภอทุกอำเภอ

อ้างถึง หนังสือจังหวัดพะเยา ที่ พย ๐๐๑๙.๒/ว ๘๖๗๑ ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวทางการขับเคลื่อนโครงการวัด ประชา รัฐ สร้างสุข ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบรายงานผลการดำเนินงานโครงการฯ จำนวน ๑ ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึง จังหวัดพะเยาให้อำเภอมอบหมายสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอดำเนินการขับเคลื่อนโครงการวัด ประชา รัฐ สร้างสุข เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เนื่องในโอกาสสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๘ พรรษา พร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินงานให้จังหวัดพะเยาทราบทุกวันที่ ๑๓ ของเดือน โดยรายงานครั้งแรก ในวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๓

เพื่อให้การดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการฯ เป็นไปตามกรอบแนวทางการดำเนินโครงการวัด ประชา รัฐ สร้างสุข ประจำปี ๒๕๖๔ ที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ จึงให้อำเภอมอบหมายสำนักงานพัฒนาชุมชน รายงานผลการดำเนินงานภายในวันที่ ๑๓ ของเดือน ตามแบบรายงานผลฯ สิ่งทีส่งมาด้วย ๒ โดยให้เริ่มรายงานครั้งแรกในวันจันทร์ที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๔ เป็นต้นไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นางอภัสรา รงพิทักษ์)

พัฒนาการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดพะเยา

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด

กลุ่มงานส่งเสริมการพัฒนาชุมชน

โทร./โทรสาร ๐ ๕๔๔๔ ๙๕๔๔

เศรษฐกิจฐานรากมั่นคงและชุมชนพึ่งตนเองได้
ภายในปี ๒๕๖๕

Change for Good

แนวทางการขับเคลื่อนโครงการวัด ประชา รัฐ สร้างสุข ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔

๑. วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑. เพื่อพัฒนารูปแบบและนำแนวคิดของ ๕ ส ซึ่งประกอบไปด้วย สะสาง สะดวก สะอาด สร้างมาตรฐาน และสร้างวินัย ลงสู่บริบทของวัดและชุมชน และหลักความรับผิดชอบต่อสังคมโดยมีวัดเป็นศูนย์กลาง

๒. เพื่อส่งเสริมให้วัดและชุมชนเป็นพื้นที่ต้นแบบของการพัฒนาพื้นที่ทางกายภาพ พื้นที่การเรียนรู้ พื้นที่พัฒนาจิตใจและปัญญา

๓. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนในสังคมไทย ได้สร้างพลังชุมชนแล้วเกิดภูมิปัญญาในการสร้างผลิตชุมชน และการแปรรูปผลิตภัณฑ์ชุมชนในพื้นที่ เป็นการช่วยเหลือซึ่งกันและกันและความรับผิดชอบต่อกลุ่มและสังคมร่วมกัน ทำให้เกิดอาชีพและมีรายได้แก่ชุมชนได้อย่างเข้มแข็งและยั่งยืน

๔. เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนมีจิตสำนึกและจิตอาสา ในการพัฒนาวัดและชุมชนให้เป็นต้นแบบของครัวเรือน และภายในบริเวณวัด คือ “หน้าบ้านน่ามอง ในบ้านน่าอยู่ คนอยู่ในบ้านน่ารัก ล้อมรั้วด้วยผักสวนครัว สาธิตพลังพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน”

๒. หลักการ/วิธีการดำเนินการตามโครงการวัด ประชา รัฐ สร้างสุข

ใช้แนวทางการปฏิบัติด้วยกระบวนการ ๓ ๕ ๗ ๙ (๓ พันธกิจ ๕ ส ๗ ขั้นตอน ๙ แนวปฏิบัติในการพัฒนาพื้นที่) ของคณะกรรมการฝ่ายสาธารณูปการ ของมหาเถรสมาคมเป็นหลักการสำคัญในการพัฒนากิจกรรมและพื้นที่ทางกายภาพของวัดและชุมชน โดยให้สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด ประสานประชาชนที่มีจิตอาสา เช่น ผู้นำกลุ่ม องค์กร เครือข่ายและอาสาสมัครในงานพัฒนาชุมชน ให้ความร่วมมือสนับสนุนการขับเคลื่อนกิจกรรมตามโครงการวัด ประชา รัฐ สร้างสุข โดยมีหลักการสำคัญ ดังนี้

๑. การจัดการพื้นที่ทางกายภาพ

๑.๑ การออกแบบผังแม่บทและการปรับปรุงภูมิทัศน์ เพื่อฟื้นฟูความศักดิ์สิทธิ์ สบายและความสะดวกสบายในพื้นที่วัดทั่วประเทศ ดังนี้

๑.๑.๑ การออกแบบผังแม่บท และจัดทำแผนพัฒนากายภาพของวัด เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ในพื้นที่และอาคารอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น มีการวางแผนและออกแบบสภาพแวดล้อมทางกายภาพเพื่อรองรับกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

๑.๑.๒ การออกแบบปรับปรุงภูมิทัศน์และการจัดการพื้นที่สีเขียว พื้นที่สาธารณะโดยมุ่งเน้นการจัดการพื้นที่ทางกายภาพของวัดให้มีพื้นที่สีเขียวเพื่อเป็นสถานที่พักผ่อนและเป็นที่ทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา เพิ่มพื้นที่สีเขียวของวัดให้เป็นสถานที่เรียนรู้ทางพระพุทธศาสนา เพื่อให้วัดมีพื้นที่สาธารณะสำหรับคนทั่วไปที่เข้ามาในวัด มุ่งเน้นการเรียนรู้ทางพระพุทธศาสนา การเดินทางพักผ่อนเพื่อให้รู้ว่าพื้นที่ของวัดเป็นพื้นที่ของทุกคน

๑.๑.๓ การออกแบบและการจัดการอาคารอนุรักษ์สถาปัตยกรรม ให้วัดมีการจัดการเพื่ออนุรักษ์อาคาร อนุรักษ์สถาปัตยกรรมของวัดเพื่อทรงไว้ซึ่งคุณค่าของอาคารแบบดั้งเดิม โดยมีการออกแบบการปรับปรุง การใช้เทคนิคและกระบวนการอนุรักษ์ตามแนวคิดของอาคารแต่ละยุคสมัย เป็นต้น

๑.๒ การจัดการสิ่งแวดล้อม อาคารสถานที่และโครงสร้างพื้นฐานของวัดและชุมชน

๑.๒.๑ การจัดการขยะ ของเสีย น้ำเสียและบริเวณที่สกปรก โดยให้วัดและชุมชนได้มีการพัฒนาระบบการจัดการขยะของเสีย และน้ำเสียภายในชุมชนและวัด เริ่มตั้งแต่การคัดแยกขยะ ของเสีย การมีถังหรือภาชนะรองรับการทิ้งขยะของคนที่มาในวัดและชุมชน พระภิกษุ สามเณรและประชาชนทั่วไป ตลอดจนการให้ความรู้เรื่องความสะอาด การเป็นระเบียบเรียบร้อย

๑.๒.๒ การจัดการพื้นที่ห้องน้ำลานจอดรถให้วัดและชุมชนมีการจัดพื้นที่ห้องน้ำลานจอดรถให้มีความสะอาด สวยงามเป็นสัดส่วน มีการดูแลห้องน้ำและระบบการจอดรถ เช่น การนำป้ายบอกเพื่อให้ประชาชนเข้าใจและมีระเบียบในการจอดรถ และการใช้ห้องน้ำ

๑.๒.๓ การจัดการสวนพุทธธรรม สวนสมุนไพร สวนสุขภาพให้วัดที่มีความพร้อมมีการจัดการสวนพุทธธรรม รวมทั้งสวนสมุนไพร สถานที่บริการสุขภาพ เพื่อให้เป็นที่เรียนรู้ทางพระพุทธศาสนา ภูมิปัญญาด้านสุขภาพ และการสร้างความสงบให้กับบุคคลที่เข้ามาเรียนรู้

๑.๒.๔ การจัดการด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อมให้วัดและชุมชนมีการจัดการเพื่อการประหยัดพลังงาน ลดการใช้ขยะและมีการจัดการสิ่งแวดล้อมตามหลัก ๕ ส และ ๓ R เป็นต้น

๑.๒.๕ การจัดการพื้นที่บำเพ็ญกุศล เช่น อุโบสถ วิหาร ศาลาการเปรียญ หรือพื้นที่ประกอบพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาให้มีความสะอาด เหมาะสมต่อการบำเพ็ญกุศลให้มีความเรียบง่าย เพื่อปลูกฝังศรัทธาและสร้างปัญญาตามหลักพระพุทธศาสนา

๒. การจัดการพื้นที่ทางสังคมและการเรียนรู้

เป็นการดำเนินการให้วัดและชุมชนได้มีการจัดการพื้นที่ทางสังคมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ และกิจกรรมเชิงพุทธที่สัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม โดยพัฒนากิจกรรมทางสังคม เช่น

๒.๑ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิถีพุทธ เช่น การทำจิตอาสาของคนในชุมชน การจัดการพื้นที่ส่งเสริมสุขภาพเป็นลานวัด ลานกีฬา ลานวัฒนธรรม ลานกิจกรรมต่อต้านยาเสพติด การจัดกิจกรรมเชิงประเพณีของสังคมไทย การทำบุญตักบาตร

๒.๒ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายในวัดและชุมชน เช่น การบวชป่า การอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำ การปลูกป่า ปลูกผักสวนครัวสอดคล้องกับโครงการโคก หนอง นา โมเดล

๒.๓ การจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม เช่น การส่งเสริมประเพณีสงกรานต์ ลอยกระทง และประเพณีต่าง ๆ ในแต่ละพื้นที่ที่สำคัญทางศาสนาหรือขนบธรรมเนียมประเพณี เช่น “ฮิตสิบสอง คองสิบสี่” หรือวันหยุดชดุดุกษ์ เป็นกิจกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๒.๔ การจัดกิจกรรมของจิตอาสา ในการเป็นต้นแบบของครัวเรือน เช่น “หน้าบ้านน่ามอง ในบ้านน่าอยู่ คนอยู่ในบ้านน่ารัก ล้อมรั้วด้วยผักสวนครัว สวนพลังอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน”

๓. การจัดการพื้นที่ทางจิตสาธารณะและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อแก้ปัญหาความยากจน

เป็นกระบวนการจิตสาธารณะและภูมิปัญญาชุมชนเพื่อแก้ปัญหาความยากจน ทำให้เกิดผลิตภัณฑ์ในพื้นที่จากภูมิปัญญาและวัตถุดิบของชุมชน

๓.๑ การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้มีความมั่นคง ขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดให้ความสำคัญกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP) การแปรรูปผลิตภัณฑ์ การหาช่องทางการตลาดเพิ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID - 19)

๓.๒ การรณรงค์นุ่งผ้าไทยใส่บาตร ในวันสำคัญทางศาสนาและสอดคล้องกับมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้และสวมใส่ผ้าไทย เพื่อเป็นการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและสร้างรายได้ให้แก่ประชาชน ลดปัญหาความยากจนในครัวเรือน

๓.๓ มอบหมายให้เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนส่งเสริมสนับสนุนการจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ศจพ.) ในทุกระดับ เช่น กิจกรรมของโครงการเศรษฐกิจพอเพียงโครงการสามาชีพชุมชน ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมหนึ่งผลิตหนึ่งตำบล (OTOP) ตามแนวทางการพัฒนาชุมชน อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน เป็นต้น

๔. เป้าหมาย

การดำเนินกิจกรรมในพื้นที่ ๗๖ จังหวัด ๘๗๘ อำเภอ จำนวน ๔๑,๔๐๖ วัด เพื่อให้วัดและชุมชนมีเศรษฐกิจฐานรากมั่นคงและชุมชนพึ่งตนเองได้ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ทำให้เกิดผลของกิจกรรมการขับเคลื่อน ดังนี้

๔.๑ ได้มีการพัฒนารูปแบบและนำแนวคิดของ ๕ ส ซึ่งประกอบไปด้วย สะสาง สะดวก สะอาด สร้างมาตรฐานและสร้างวินัย ลงสู่บริบทของวัดและชุมชนโดยมีวัดเป็นศูนย์กลาง

๔.๒ ได้ส่งเสริมให้วัดและชุมชนเป็นพื้นที่ต้นแบบของการพัฒนาพื้นที่ทางกายภาพ การเรียนรู้ การพัฒนาจิตใจและปัญญา

๔.๓ ก่อให้เกิดภูมิปัญญาในชุมชนการสร้างผลิตชุมชน แปรรูปผลิตชุมชนและยกระดับผลิตภัณฑ์ให้เกิดกลุ่มอาชีพต่าง ๆ พัฒนาเป็นกลุ่ม (OTOP) เพื่อสร้างรายได้ ลดค่าใช้จ่าย แก้ไขปัญหาความยากจนของชุมชน

๔.๔ ครัวเรือนดำเนินกิจกรรมตามแนวทาง “หน้าบ้านนำมอง ในบ้านนำอยู่ คนอยู่ในบ้านน่ารัก ล้อมรั้วด้วยผักสวนครัว สานพลังพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน”

๕. วิธีดำเนินการ

โครงการวัด ประชา รัฐ สร้างสุข เป็นการจรรโลงและดำรงไว้ ซึ่งพระพุทธศาสนาเป็นหน้าที่ของพุทธบริษัท ๔ ทั้งฝ่ายพุทธจักรและฝ่ายอาณาจักรต้องคอยเกื้อกูลและสนับสนุน ซึ่งกันและกัน ประกอบกับการนับถือศาสนา คำสอนของศาสนาและพิธีกรรมทางศาสนาเป็นส่วนหนึ่งของ จารีตประเพณีและวัฒนธรรมอันดีนำไปสู่สังคมอยู่เย็น เป็นสุข เพื่อให้การดำเนินโครงการดังกล่าว เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ จึงให้จังหวัดดำเนินการ ดังนี้

๕.๑ ให้ความร่วมมือกับมหาเถรสมาคม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (มจร.) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย (มมร.) สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (พศ.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ในการดำเนินการโครงการดังกล่าว

๕.๒ ให้ขอคำปรึกษาหารือจากเจ้าคณะจังหวัด หรือเจ้าคณะอำเภอ หรือเจ้าคณะตำบล หรือเจ้าอาวาสวัด แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาดำเนินกิจกรรมตามแนวทางที่กำหนดให้ครอบคลุมทุกวัด

๕.๓ มอบหมายให้เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนส่งเสริมระบอบการดำเนินงานโดยให้ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน กลุ่มองค์กร ผู้นำท้องถิ่น/ท้องที่ ประชาชนจิตอาสา พุทธศาสนิกชน เข้ามามีส่วนร่วมในขับเคลื่อนโครงการวัด ประชา รัฐ สร้างสุข ไปสู่เป้าหมายในการพัฒนาชุมชนและวัดให้เป็นสถานที่สัปปายะตามวิถี ๕ ส สร้างความเข้มแข็ง สามารถพึ่งตนเองได้

๕.๔ ส่งเสริมให้จัดกิจกรรมในวันสำคัญเกี่ยวกับชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ไทย ได้แก่ วันฉัตรมงคล วันวิสาขบูชา วันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้าสุทิดา พัชรสุธาพิมลลักษณ พระบรมราชินี วันอาสาฬหบูชา วันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว วันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง และวันแม่แห่งชาติ วันคล้ายวันสวรรคต พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร วันปิยมหาราช วันรัฐธรรมนูญ และวันสิ้นปี

